

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) มุ่งเน้นและพัฒนาประเทศเข้าสู่ สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ภายใต้แนวปฏิบัติของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวปฏิบัติด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาแบบบูรณาการที่เป็นองค์รวม คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เพื่อการมีชีวิตที่ดีคุณภาพภายในสังคมไทยยุคใหม่ โดยมีเป้าหมายการพัฒนาคน 3 ลักษณะ กล่าวคือ คนต้องพึ่งตนเอง โดยมีศักยภาพมีทางเลือกด้านสุขภาพ มีทักษะอาชีพ และเสรีภาพในการประกอบอาชีพ คนต้องอยู่กับผู้อื่นในสังคมอย่างสันติสุข โดยไม่เบียดเบียนกัน แต่มีการแบ่งปันกัน คนต้องอยู่ร่วมกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยใช้หลักธรรมชาติ ปรับธรรมชาติกันเอง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549, หน้า ปฐมบท)

กระทรวงศึกษาธิการ มุ่งที่จะผลักดันและตอบสนองการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ไปสู่สถานศึกษาและเยาวชนอย่างแท้จริง โดยกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมาย และหลักการ มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เพื่อพัฒนาเยาวชนไทยและคนไทยให้เป็น คนมองกว้าง คิดไกล ใฝ่สูง มุ่งทำงาน และเป็นผู้ที่คิดเป็น ทำเป็น คิดสร้างสรรค์ และรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Long Life in Learning) หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา ในมาตรา 22 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ประกอบกับในมาตรา 24 การจัดการกระบวนการจัดการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของดำเนินการดังต่อไปนี้ (1) จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง และ (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม

ที่ตีพิมพ์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา และมาตรา 27 ให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน มีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตร ตามวัตถุประสงค์ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดี ของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 23-24)

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544, หน้า 9) กล่าวถึง หลักสูตรการศึกษา ชั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ว่า หลักสูตรการศึกษาชั้นพื้นฐานที่สถานศึกษานำไปใช้จัดการ เรียนรู้ในสถานศึกษานั้น กำหนดโครงสร้างที่เป็นสาระการเรียนรู้ จำนวนเวลาอย่างกว้าง ๆ มาตรฐานการเรียนรู้ที่แสดงคุณภาพผู้เรียนเมื่อเรียนจบ 12 ปี และเมื่อจบการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น ของสาระการเรียนรู้ แต่ละกลุ่ม สถานศึกษาต้องนำโครงสร้างดังกล่าวนี้ไปจัดทำเป็นหลักสูตร สถานศึกษา โดยคำนึงถึงสภาพปัญหา ความพร้อม เอกลักษณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งนี้สถานศึกษาต้องจัดทำรายวิชาในแต่ละกลุ่มให้ครบถ้วนตาม มาตรฐานที่กำหนด นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถจัดทำสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมเป็นหน่วย การเรียนรู้รายวิชาใหม่ ๆ รายวิชาที่มีความเข้มข้นอย่างหลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตาม ความถนัด ความสนใจ ความต้องการ และความแตกต่างระหว่างบุคคล

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสาระหนึ่งในหลักสูตร การศึกษาชั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ได้กำหนดให้มีการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการจัดการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เป็นการเรียนรู้การดำเนินชีวิตหรือวิถีชีวิตของคนไทยให้อยู่ อย่างประมาณตน เดินทางสายกลาง มีความพอดีและพอเพียงกับตนเอง ครอบครัวและชุมชน โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยภายนอกต่าง ๆ ที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของ สิ่งสำคัญต้องรู้จักการพึ่งพาตนเอง โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และรู้จักการนำทรัพยากรที่มีอยู่ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนิน ชีวิตประจำวัน เช่น รู้จักนำปัจจัยพื้นฐานมาใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขความสบาย และพอเพียงกับตนเองการสร้างเสริม เผยแพร่ความรู้ และปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ให้กว้างขวาง และได้ผลดีนั้น วิธีการหนึ่งที่คาดว่าจะประสบความสำเร็จ คือการให้นักเรียน เป็นสื่อกลางในการพัฒนา เพราะถ้าสามารถสร้างเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในวิถีชีวิต เศรษฐกิจพอเพียงแล้ว การสร้างสังคมที่พอเพียงจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต และหากนักเรียนสามารถ นำความรู้ความเข้าใจเหล่านี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ จะเป็นแรงผลักดันหนึ่งในการพัฒนา เศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน ในการจัดการเรียนการสอนนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำให้ เด็กเยาวชนและผู้เรียนทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

นั่นคือ การสอนให้นักเรียนรู้จักคิด เป็นเจ้าของความคิดสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง (จิราภรณ์ ศิริทวี, 2541 หน้า 13) การพิจารณาหาวิธีการเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพด้านกระบวนการแสวงหาความรู้ การคิด และการแก้ปัญหา เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนตื่นตัวตลอดเวลา มีการเชื่อมโยงวิธีการเรียนรู้ในเนื้อหา กับชีวิตจริง ซึ่งแนวคิดดังกล่าว ได้แก่ การจัดการกระบวนการเรียนตามแนวคิดการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)

ดังนั้น คณะผู้ศึกษาค้นคว้าจึงได้พัฒนาชุดกิจกรรมการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง รายวิชาสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตโดยการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากห้องเรียนสู่การปฏิบัติจริง ปรับรายละเอียดเนื้อหา ให้ผู้เรียนเรียนรู้สิ่งที่อยู่ใกล้ตัวในห้องเรียนเรียนรู้จากบุคคลตัวอย่างที่มีอยู่จริง โดยการพาผู้เรียนออกไปเรียนรู้ยังแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียน นั่นคือ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนไม่เรียง ตำบลไม่เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีผู้นำชุมชน คือ นายประยงค์ รณรงค์ ปราชญ์ชาวบ้าน เจ้าของรางวัลแมกไซไซ สาขาผู้นำชุมชน ประจำปี 2547 ผู้นำชุมชนที่ได้รับการยอมรับจากชาวจังหวัดนครราชสีมาและคนในชุมชนทั่วประเทศว่า เป็นผู้นำทางปัญญาคนหนึ่งที่สร้างแรงบันดาลใจให้ชุมชนในตำบลไม่เรียงลุกขึ้นมาเรียนรู้และค้นหาทางออกในการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คณะผู้ศึกษาค้นคว้ามุ่งหมายหลัก เพื่อการพัฒนาชุดกิจกรรมการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง รายวิชาสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1) โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง รายวิชาสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1) ตามเกณฑ์ 75 / 75

2. เพื่อทดลองใช้ชุดกิจกรรมการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง รายวิชาสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1)

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดกิจกรรมการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง รายวิชาสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1)

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีความสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ ดังนี้

1. ทำให้ได้ชุดกิจกรรมการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง รายวิชา สาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1) ซึ่งเป็นชุดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง

2. ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง และสามารถประยุกต์ใช้การสร้างความรู้ด้วยตนเองในเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

3. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อการพัฒนากิจกรรม การสร้างความรู้ด้วยตนเองเรื่องอื่น ๆ สาระการเรียนรู้อื่น ๆ ในอันที่จะเกิดผลแก่ผู้เรียนทั้งด้าน ความรู้ เจตคติ การปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คณะผู้ศึกษาค้นคว้า ได้แบ่งการค้นคว้า ออกเป็น 3 ตอน โดยกำหนดขอบเขตแต่ละตอน 3 ด้าน คือ ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตด้านตัวแปร ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง รายวิชาสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1)

การพัฒนาชุดกิจกรรมการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง รายวิชา สาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1) โดยคณะผู้ศึกษาค้นคว้าทำการสำรวจข้อมูลโดยการลงพื้นที่ชุมชนไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1. นายประยงค์ รัตนรงค์ ผู้นำชุมชนไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง รายวิชาสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1)
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลิขิตประชาสรรค์ อำเภอลิขิต จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 3 คน โดยให้นักเรียนที่เรียน เก่ง กลาง และอ่อน เพื่อตรวจสอบการสื่อความของภาษา ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม และ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 9 คน ทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การสร้างและหาค่าประสิทธิภาพในครั้งนี้ คณะผู้ศึกษาค้นคว้า ได้สร้างชุดกิจกรรมการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง รายวิชาสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1) โดยมีสาระสำคัญของเนื้อหา ดังนี้

1. เนื้อหาที่ใช้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเนื้อหา เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ได้จากการวิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 3 สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ และจัดทำชุดกิจกรรมออกเป็น 5 ชุด ได้แก่

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1	เห็นคุณค่า แสวงหาความรู้
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2	อยู่อย่างพอเพียง
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3	ไม่เรียงแบบอย่าง
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4	สรรค์สร้างตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5	เรียบเรียง พินิจ ลิขิตรวมเล่ม

2. การจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุดกิจกรรม โดยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการและเทคนิคที่หลากหลาย ได้แก่

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1	ใช้กระบวนการสืบสอบ หรือแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2	ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบเรียนความรู้ ความเข้าใจ
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3	ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบสร้างความตระหนัก และกระบวนการเรียนรู้แบบสร้างเจตคติ

- ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 จัดการเรียนรู้โดยการไปศึกษานอกสถานที่
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5 กระบวนการเรียนรู้แบบฝึกปฏิบัติ

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของชุดกิจกรรม การสร้างความรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง รายวิชาสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1)

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้ชุดกิจกรรมการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง รายวิชาสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1)

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสิชลประชาสรรค์ อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตของเนื้อหา ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง รายวิชาสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1) เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 75

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ การใช้ชุดกิจกรรมการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง รายวิชาสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1)

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง

2. พฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
3. หนังสือเล่มเล็ก

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดกิจกรรมการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง รายวิชาสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1)

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสิชลประชาสรรค์ อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง รายวิชาสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1) ด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)
2. ด้านกระบวนการ (Process)
3. ด้านผลผลิต (Product)

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง สาระการเรียนรู้เพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุดกิจกรรมการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นในลักษณะสื่อประสม มีเนื้อหา เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรเฉลย แบบทดสอบ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ให้ผู้เรียนใช้กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยการแสวงหาความรู้ ทำความเข้าใจ และสร้างเป็นความรู้ด้วยตนเอง รายวิชาสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย

2. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง คุณภาพของชุดกิจกรรมตามเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง รายวิชาสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งกำหนดเกณฑ์ไว้ 75/75 ดังนี้

75 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 ของคะแนนรวมทั้งหมดที่ได้จากการทำแบบทดสอบและการปฏิบัติกิจกรรมของแต่ละชุดกิจกรรม ระหว่างการใช้ชุดกิจกรรม

75 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 ของคะแนนเฉลี่ยทั้งหมดที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง หลังการใช้ชุดกิจกรรม

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง รายวิชาสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่คณะผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

4. พฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม หมายถึง การแสดงออกของนักเรียน ขณะปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการแสดงความคิดเห็น การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ความตั้งใจในการทำงาน และผลงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์

5. หนังสือเล่มเล็ก เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง หนังสือที่นักเรียนสร้างขึ้น ภายหลังจากการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง รายวิชาสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

6. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง รายวิชาสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เมื่อดำเนินการใช้ชุดกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว วัดได้โดยใช้แบบประเมินที่คณะผู้ศึกษาสร้างขึ้นมีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) โดยมีกรอบการประเมิน ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต